Uitvoeringsprogramma MER Omgevingsdienst 2024

servicecentrum MER maasgouw echt-susteren roerdalen

Doel

Dit is het 'Uitvoeringsprogramma VTH 2024 in 1 oogopslag' van de colleges van de gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen.
Met dit uitvoeringsprogramma (UP) geven de colleges invulling aan de wettelijke verplichting om de uitvoering van de vergunningverlenende, toezichthoudende en handhavende taken - de VTH taken - te programmeren. De doelstelling is dat in 2024 door het verlenen van vergunningen, het houden van toezicht op de naleving van regels en waar nodig handhaven, de veiligheid wordt gewaarborgd, de overlast wordt beperkt en dat de kwaliteit van de leefomgeving wordt behouden en waar mogelijk verbeterd. Dat alles met een zo hoog mogelijke kwaliteit (die eveneens is vastgelegd in dit Uitvoeringsprogramma) en tegen zo laag mogelijke kosten (aan de uitvoerende MER-Omgevingsdienst is een taakstelling opgelegd).

RUD Limburg Noord

De netwerk GR RUD Limburg Noord is een organisatie van en voor alle 15 Noord en Midden Limburgse gemeenten en de Provincie Limburg. Het netwerkconstruct heeft veel voordelen: efficiënte coördinatie/inzet van middelen, een beperking van (overhead)kosten, flexibel aan de veranderende omgeving aan te passen structuren en beperkt management. De netwerk RUD Limburg Noord verbindt professionals. Werk wordt op basis van uitvoeringsprogramma's verdeeld. Daarbij wordt kennis gedeeld – in kennisgroepen en via het lesprogramma van de RUD-academie – en gezamenlijk ontwikkeld. Er wordt voor elkaar gewerkt en afgerekend. Sinds 2019 is de RUD – op basis van een uitgevoerde zelfevaluatie – aan de slag met een verbetertraject. Dit verbetertraject wordt momenteel (nov/dec 2023) beïnvloed door een landelijk traject: het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel. Mogelijk heeft dit traject gevolgen voor de wijze waarop de RUD LN is georganiseerd.

Omgevingsdienst

De gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen werken nauw samen op het gebied van bedrijfsvoering en backoffice dienstverlening in het Servicecentrum MER. Het Servicecentrum heeft als doel de opdrachtgevers en daarmee ook de inwoners in de MER-regio professioneel, efficiënt en nabij van dienst te zijn, tegen minder kosten. In 2013 is de eerste afdeling - de MER Omgevingsdienst (verder: MER-OD) - van start gegaan. De MER-OD is het antwoord van Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen op de landelijke kwaliteitseisen op het gebied van het omgevingsrecht. Uitgangspunt bij de uitvoering van de VTH taken zijn de 5K's: Kwaliteit, Klantgerichtheid, Kostenreductie, Kwetsbaarheidsvermindering en Kleur Lokaal. Daarbij zet de MER-OD vooral in op het continu verbeteren van de kwaliteit van haar processen en producten, het leggen van verbindingen met de drie opdrachtgevers en het organiseren van bestuurlijke nabijheid.

Dienstverlening

Specialisten dienstverlening van de MER-OD verzorgen de klantcontacten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor alle kanalen: schriftelijk, telefonisch, elektronisch en persoonlijk. Hiervoor hanteren wij normen: 24 uur voor makkelijke vragen, 2 werkdagen voor specialistische vragen en 5 werkdagen voor complexe vragen. Voortdurend wordt aan de verdere verbetering van de klantgerichtheid gewerkt. Een belangrijk instrument dat daartoe wordt ingezet, is de NPS: burgers en bedrijven worden gevraagd naar hun waardering van de door de MER-OD geboden klantgerichtheid. In 2024 wordt doorgegaan met het professionaliseren van de dienstverlening. De belangrijkste aanjager daarin is natuurlijk de Omgevingswet (OW), die per 1 januari 2024 in werking treedt. De OW vraagt immers nóg meer dienstverlenende houding van onze professionals en intensievere afstemming in het voortraject/vooroverleg met onze klanten. Het door de drie gemeenten en MER-OD gezamenlijk ontworpen initiatievenproces gaat hierin faciliteren.

Uitvoeringsprogramma MER Omgevingsdienst 2024

Vergunningen en meldingen Wabo en OW

De MER-OD verleent vergunningen klantgericht en integraal voor activiteiten op het gebied van o.a. bouwen, ruimtelijke ordening, milieu, aanleg, uitweg/inrit, monumenten, kappen en brandveilig gebruik. Per 1 januari 2024 treden de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen in werking. De impact van beide wetten op de omvang van de werkzaamheden bij de MER-OD is onvoldoende concreet te maken. Uiteraard zijn er wel analyses gemaakt van de impact van de OW en de Wkb op werkprocessen en de benodigde capaciteit, maar de daadwerkelijke effecten hangen daarnaast af van de economische situatie, de woningbouwopgave, het stikstofdossier, de politieke situatie na de verkiezingen, etc. etc. Zoveel variabelen gelijktijdig maakt een adequate capaciteitsanalyse ontzettend lastig. Om die reden is het voorstel om de geraamde capaciteit 2023 opnieuw te ramen voor 2024. Op basis van de werkelijke ervaringen in Q1 en Q2 kunnen mogelijk bijstellingen worden gedaan.

Vergunningen en meldingen APV

Het betreft hier de afhandeling van vergunningen en meldingen op grond van de APV (evenementen, reclame, exploitatie, sluitingsuur, venten, stoken, kledinginzameling, etc.) en enkele bijzondere wetten (bijv. Wegenverkeerswet, Alcoholwet). In 2020 en 2021 is het aantal af te handelen aanvragen en meldingen enorm gekelderd als gevolg van de Corona-crisis. In 2022 bleven de aantallen APV-aanvragen nog steeds wat achter bij de raming, maar is er sprake van stevig herstel. Er worden weer evenementen georganiseerd en in de horeca is ook weer sprake van meer activiteit. Voor 2023 wordt om die reden – met links en rechts een actualisatie – wederom de reguliere raming per gemeente aan gehouden.

Leges

De legesinkomsten waren in 2022 wederom torenhoog. Voor het 2e jaar op rij werd door de drie gemeenten samen méér dan 3 miljoen euro aan legesinkomsten ontvangen. Deze enorm hoge legesinkomsten zijn niet alleen het gevolg van het hoge aantal bouwplannen, maar zeker ook van de omvang en complexiteit van die bouwplannen. Immers, hoe groter het bouwplan, hoe hoger het in rekening te brengen legesbedrag. Met name in Maasgouw en Echt-Susteren was in 2022 sprake van zeer hoge legesinkomsten, in Roerdalen waren de extra legesinkomsten iets bescheidener.
Voor de inschatting van het aantal omgevingsvergunningen voor 2023: zie hiernaast. Vooralsnog worden per gemeente voor 2023 dezelfde legesinkomsten geraamd dan in 2022. Mogelijk vindt later in het jaar bijstelling plaats op basis van de werkelijke inkomsten.

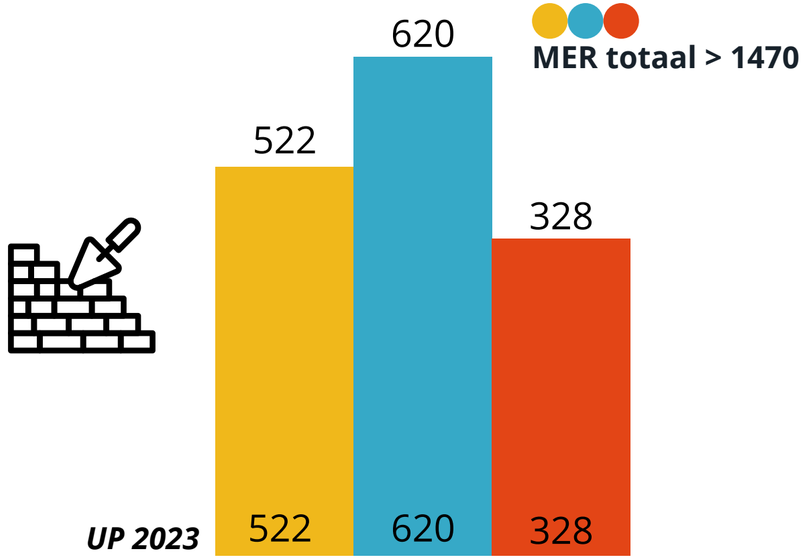

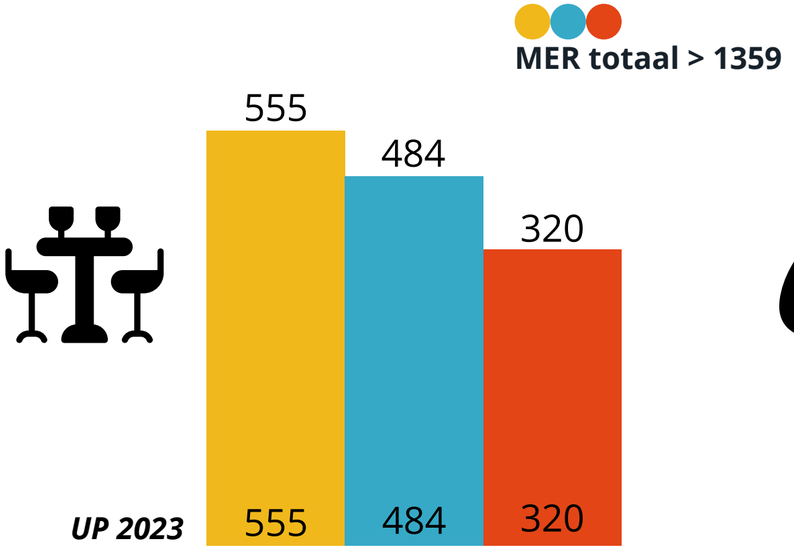

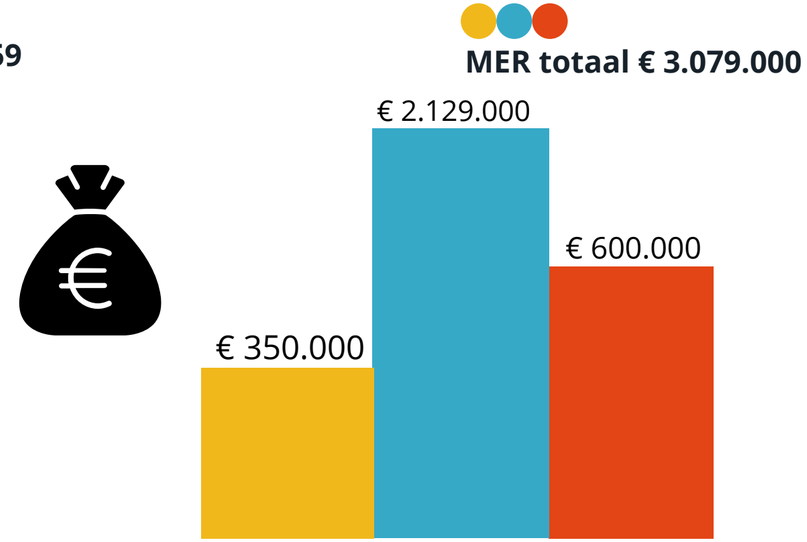

Uitvoeringsprogramma MER Omgevingsdienst 2024

servicecentrum MER maasgouw echt-susteren roerdalen

Bouwcontroles

Nadat de omgevingsvergunning bouwen is verleend en de initiatiefnemer is begonnen met bouwen, wordt toezicht gehouden op de bouwactiviteiten. Toezicht vindt plaats bij de bouwwerken met hoge risico's op het gebied van constructieve veiligheid en brandveiligheid (grote bedrijfspanden, gebouwen met een intensieve gebruiksfunctie, woningen). Bouwwerken met lage risico's (kleine particuliere verbouwingen zoals aanbouwen, garages, overkappingen en dakkappellen, etc) worden niet gecontroleerd. Op 1 januari 2024 treedt de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB) in werking. Dit heeft gevolgen voor het bouwtoezicht. Deze impact is tweeledig: er vervallen werkzaamheden en er komen werkzaamheden bij. De werkzaamheden die wegvallen hebben betrekking op het toezicht op bepaalde categorieën bouwwerken (woningen en eenvoudige kantoorpanden). De extra werkzaamheden bestaan uit het beoordelen en verwerken van de bouwmelding, het borgingsplan en het dossier bevoegd gezag. Per saldo lijkt de impact op het totaal aan werkzaamheden bij de MER-OD niet heel groot. Opgeteld bij de onzekerheid omtrent de economische situatie in de bouwsector, de woningbouwopgave, het stikstofdossier en de effecten van de Omgevingswet, is bij bouwtoezicht om die reden het advies om ten opzichte van 2023 urenneutraal te ramen. En pas bij te gaan stellen op basis van de eerste daadwerkelijke ervaringen met de Wkb. Om die reden wordt voor 2024 het aantal geraamde bouwcontroles gelijk gehouden aan de aantallen/UP-raming 2023.

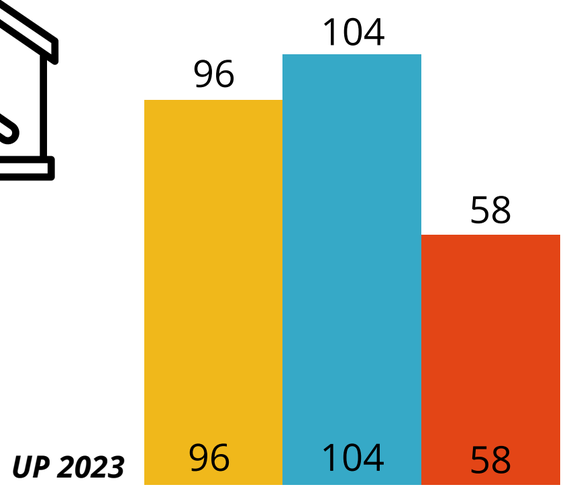

MER totaal > 258

Milieucontroles

Jaarlijks wordt door de MER-OD in samenwerking met de RUD een programma samengesteld van integrale bedrijfscontroles (accent op milieuregelgeving). Ook voor 2024 is dit controleprogramma opgesteld. De te controleren bedrijven worden bepaald op grond van het uitvoeren van een risicoanalyse. De bedrijven worden gecontroleerd op de voor die branche specifieke regelgeving. In de hele regio Limburg Noord worden tijdens die controles dezelfde toezichtprotocollen gebruikt, maw: er wordt op eenzelfde wijze toezicht uitgevoerd binnen de regio. Dit heet level playing field en is één van de doelstellingen van de RUD-samenwerking. Uit de risico-analyse die voor dit Uitvoeringsprogramma 2024 is uitgevoerd, zijn iets meer controles gerold dan voorgaande jaren. Dat heeft te maken met het feit dat deze risico-analyse nu ook volledig voor de zogenoemde categorie 4T (bedrijven met een lager milieurisico) is 'doorgerekend'. De extra controles die dit met zich meebrengt in de drie MER-gemeenten, worden administratief of projectmatig uitgevoerd. Daarnaast is capaciteit nodig voor het omzetten van het bedrijvenbestand naar de nieuwe indeling die onder de Omgevingswet (per 1 januari 2024) van kracht zal gaan: de zogenoemde milieubelastende activiteiten (mba's). Al met al blijft de benodigde capaciteit (nagenoeg) op het niveau van 2023.

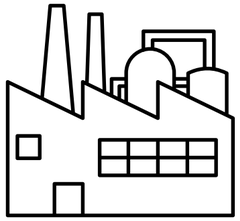

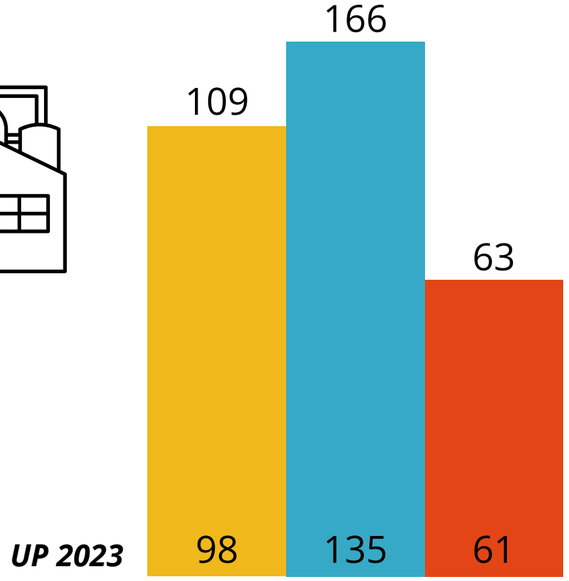

MER totaal > 338

Uitvoeringsprogramma MER Omgevingsdienst 2024

servicecentrum MER maasgouw echt-susteren roerdalen

Controles brandveiligheid

Door de toezichthouders brandveiligheid van de MER-OD wordt jaarlijks een aantal bedrijven/instellingen integraal gecontroleerd, met het accent op brandveiligheid. Het betreft hier bedrijven en instellingen die een verhoogd risico op het gebied van brandveiligheid hebben, merendeels gebouwen waarin een zorg- of onderwijsfunctie is gehuisvest. Voor 2024 zal het accent van de controles weer vooral liggen op de zorg-, onderwijs- en horecabranche. Daarnaast adviseren de specialisten brandveiligheidstoezicht ook gevraagd en ongevraagd bij de uit te voeren bouw-, milieu- en evenementencontroles.

.

Controles bij evenementen

In 2024 wordt ook weer een aantal evenementen gecontroleerd. De MER-OD zal tijdens de controles vooral letten op de veiligheidsaspecten rondom evenementen. Er wordt vooral gecontroleerd bij de (wat grotere, risicovollere) B-evenementen, maar ook zullen er enkele kleinere A-evenementen worden bezocht. Daar waar nodig vindt bij de uitvoering van deze toezichtstaak afstemming met de politie, brandweer of Veiligheidsregio plaats.

Controles energieverbruik bedrijven

De energietransitie is in volle gang. Ook in het bedrijfsleven valt veel energiewinst te behalen. Door het uitvoeren van deze (energiebesparings)controles worden bedrijven geattendeerd op de mogelijkheden om binnen hun bedrijf energiebesparing en daarnaast vaak ook nog kostenbesparing te realiseren. De controles worden uitgevoerd door de energiespecialisten van de MER-OD. Zij wijzen het bedrijf op de – soms heel eenvoudig uit te voeren – energiebesparende maatregelen. Naast het uitvoeren van deze 'reguliere' energiecontroles zijn er binnen de MER-OD ook advies-uren beschikbaar voor de ondersteuning van de gemeenten bij de uitvoering van de beleidsmatige werkzaamheden in de energietransitie. Daarbij kan worden gedacht aan ondersteuning bij het ontwikkelen van plannen voor zonne- en windenergie, het geven van voorlichting op scholen (educatie) en andere projecten op het gebied van duurzaamheid.

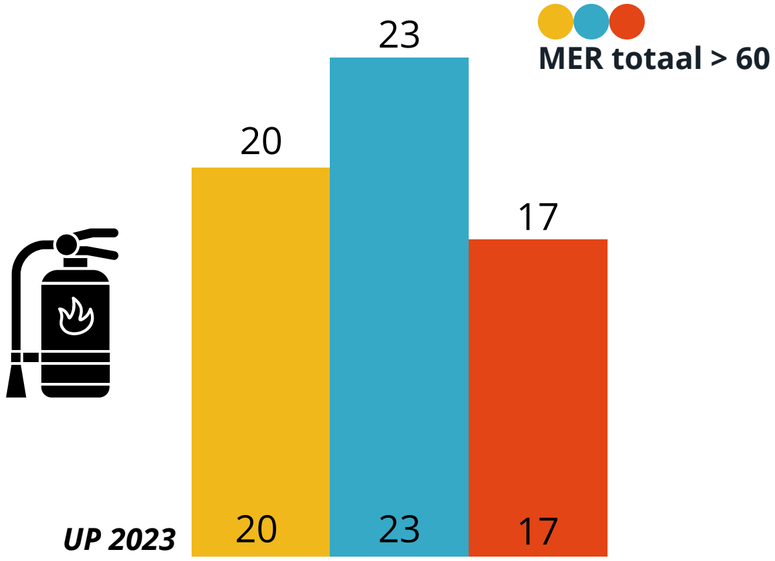

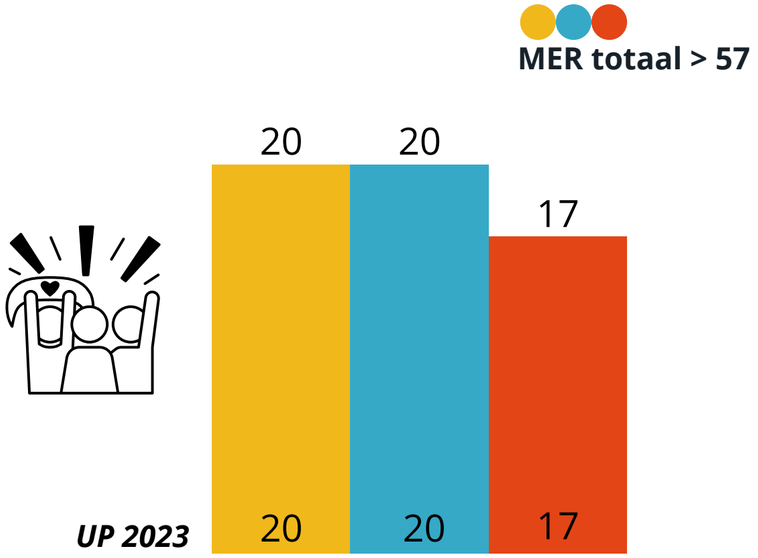

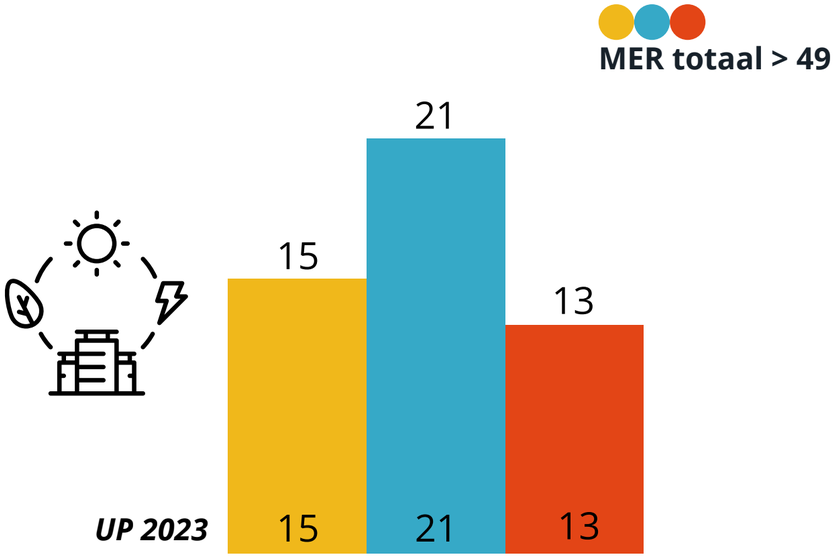

Uitvoeringsprogramma MER Omgevingsdienst 2024

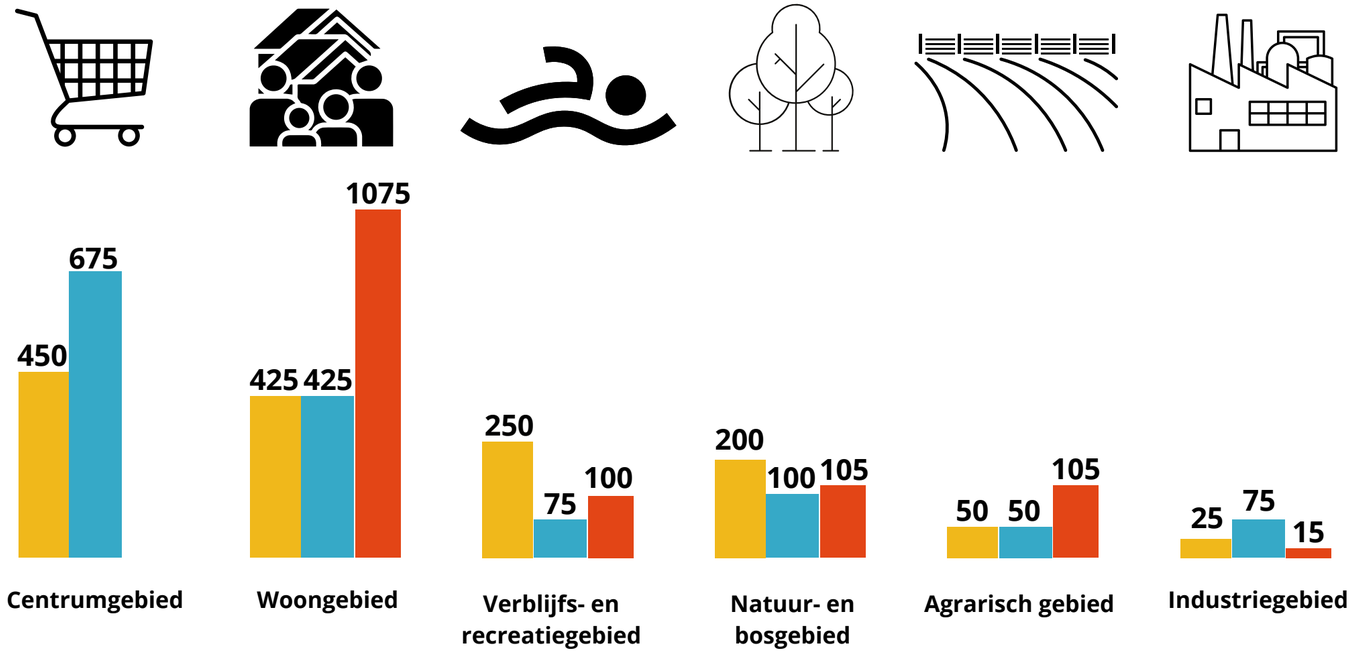

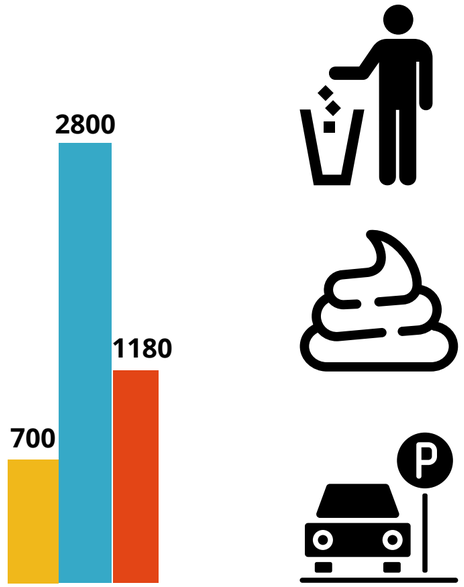

Extra boa-uren 2024 voor afval, parkeren en hondenbeleid. Uren zitten vanaf 2023 structureel in formatie MER-OD

Gebiedsgericht toezicht (boa's)

In 2015 is een start gemaakt met gebiedsgericht toezicht. Dit betekent dat toezichthouders/ BOA's meer en goed zichtbaar aanwezig zijn in aangewezen gebieden. Dit om toezicht uit te oefenen en waar nodig handhavend op te treden op basis van bestuurlijk bepaalde speerpunten. Bij elk gebiedsicoontje is het aantal uren (per jaar) aangegeven dat de toezichthouders/BOA's in het betreffende gebied aanwezig zijn. De afgelopen jaren is gebleken dat de centrum- en woongebieden steeds meer uren vragen als gevolg van de ingediende klachten. Door deze klachten zijn de boa's automatisch meer in deze gebieden aanwezig en blijft er relatief minder tijd over voor de andere gebieden. De drie MER-gemeenten hebben vanaf 2023 (structureel) – mede om bovenstaande redenen – extra boa-toezicht gevraagd aan de MER-OD. Het gaat om 700 uur voor Maasgouw, 2800 uur voor Echt-Susteren en 1180 uur voor Roerdalen. Dit extra toezicht kan – afhankelijk van de specifieke gemeentelijke wensen – worden ingezet voor bijvoorbeeld meer boa-zichtbaarheid in de wijken en nabij scholen, toezicht op het honden- en/of afvalbeleid, toezicht in natuurgebieden, controles op toerisme gerelateerde overlast of extra controles op illegaal parkeren. Vanuit het Rijk zijn extra middelen beschikbaar gesteld aan gemeenten voor boa-toezicht in de openbare ruimte, de zogenoemde Du-uitkering.

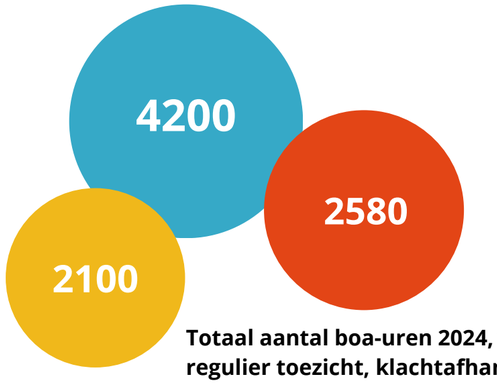

Totaal aantal boa-uren 2024, voor regulier toezicht, klachtafhandeling en projecten

Uitvoeringsprogramma MER Omgevingsdienst 2024

Bezwaar en beroep

Burgers en bedrijven die het niet eens zijn met besluiten kunnen bezwaar en beroep instellen. Ook bij bezwaar-en beroepsprocedures worden de mogelijkheden verkend van (pre-)mediation.
De in 2023 ingekomen aantallen bezwaren en beroepen lagen in de drie gemeenten op of net boven de raming. Jaarlijkse fluctuaties in het aantal juridische procedures zijn overigens de enige constante. Het gaat hier om een zogenoemd vraag-gestuurd product. Bezwaren komen binnen en moeten worden afgehandeld, daar is geen keuze in te maken. De effecten van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen die op 1 januari 2024 in werking treden zijn nog onvoldoende concreet om rekening mee te houden. Mogelijk dat dit leidt tot meer of nu juist minder bezwaar- en beroepsprocedures, de ervaring in 2024 zal het leren. Deze mogelijke effecten zullen om die reden eerst worden meegenomen in het uitvoeringsprogramma 2025. In dit uitvoeringsprogramma 2024 is de raming om bovengenoemde redenen gelijk gehouden aan de raming van 2023.

Bezwaar

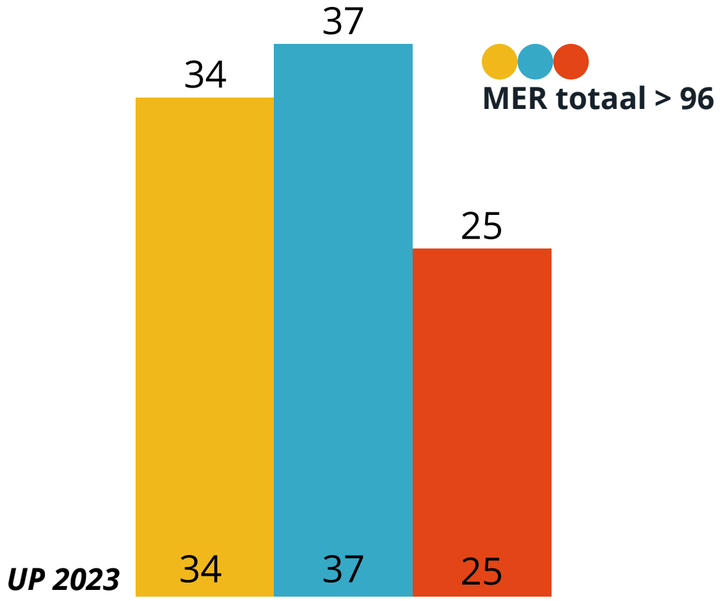

Beroep/hoger beroep

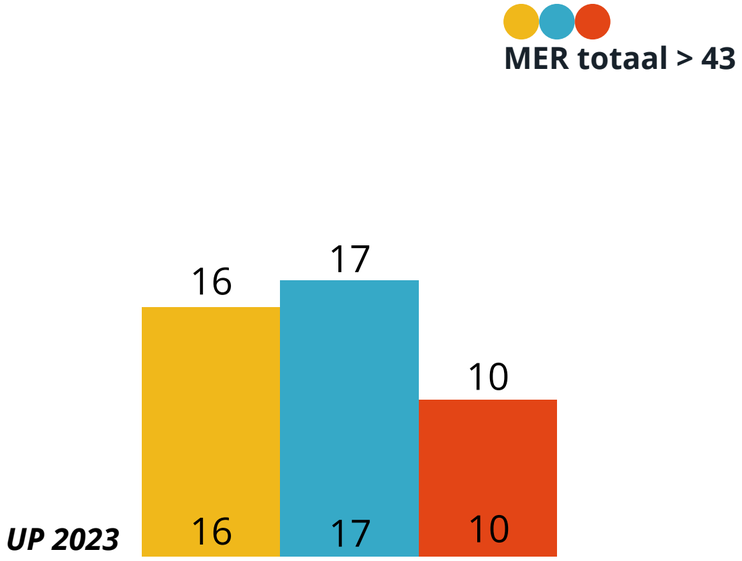

Voorlopige voorziening

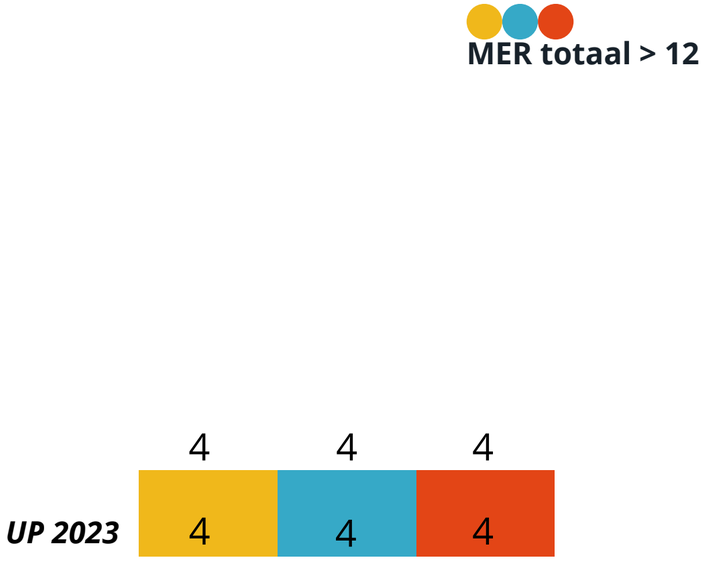

Uitvoeringsprogramma MER Omgevingsdienst 2024

servicecentrum MER maasgouw echt-susteren roerdalen

Juridische handhaving

Handhavingsbesluiten worden genomen als een verzoek om de overtreding op te heffen niet tot het gewenste resultaat leidt. De meest voorkomende handhavingsbesluiten zijn last onder dwangsom en last onder bestuursdwang (waaronder de bouwstoplegging). Het aantal handhavingsbesluiten lag in 2023 op of net boven de raming, maar een reden voor een UP-bijstelling voor 2024 is dat niet.
De inspanningen op het gebied van (pre-)mediation en buurtbemiddeling werpen af en toe vruchten af, maar moeten anderzijds niet worden overschat. De resultaten blijven vooralsnog achter bij de verwachting, de tijdsinvestering is relatief hoog. Wel is het kental (de bestede tijd per product) voor de behandeling van een WOO-verzoek (voorheen WOB-verzoek) opgehoogd van 6 uur naar 12 uur ivm de toegenomen omvang en complexiteit van deze verzoeken. Daarnaast zijn extra uren gereserveerd voor de juridische afhandeling van de bestuursrechtelijke aanpak van zwerfvuil en anderszins foutief aanbieden van afval.

Handhavingsbesluiten

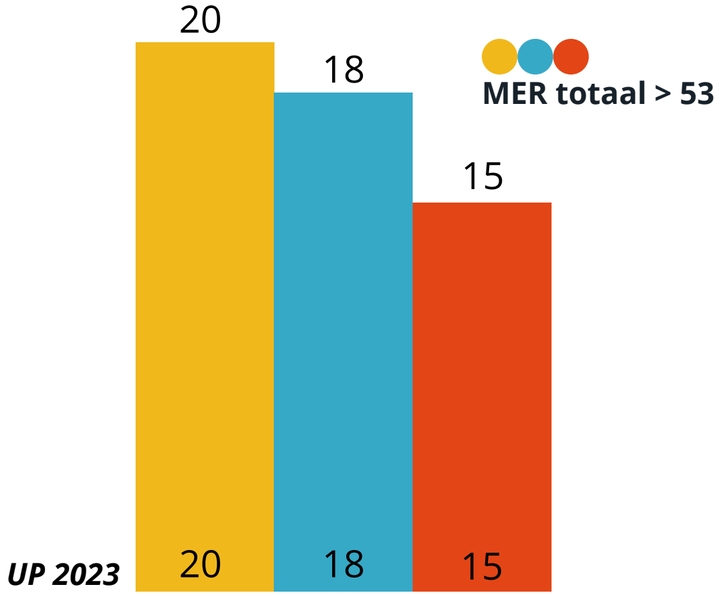

Handhavingsverzoeken

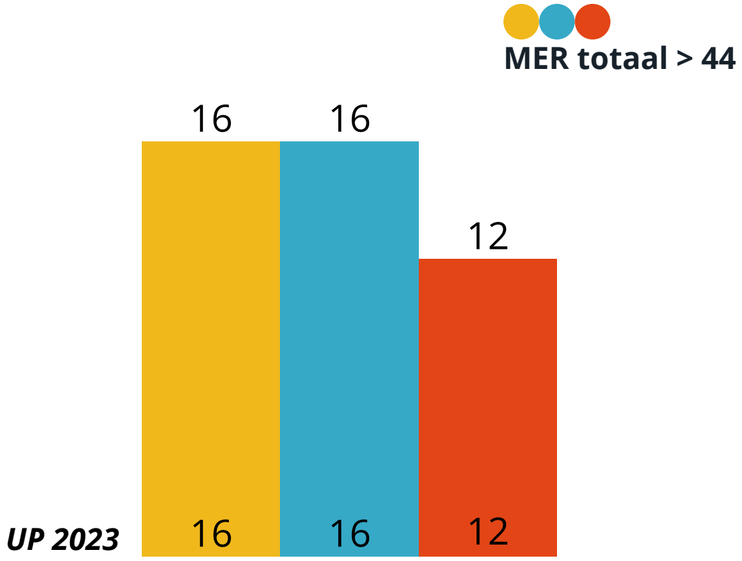

WOO-verzoeken

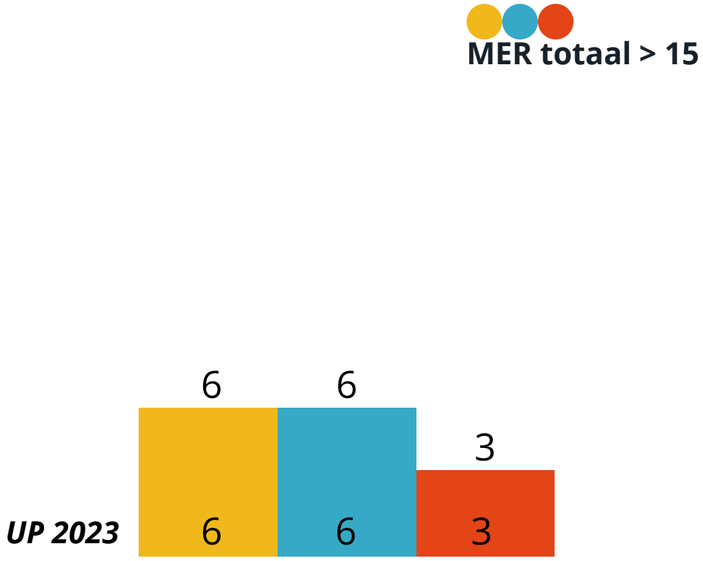

Uitvoeringsprogramma **MER Omgevingsdienst** 2024

Meldingen

Klacht/meldingen vallen uiteen in de zogenoemde objectgerichte klacht/meldingen (illegaal bouwen, illegale bedrijfsactiviteiten of klachten over brandveiligheid) en gebiedsgerichte klacht/meldingen (de meldingen voor de boa's). Het aantal klacht/meldingen is de afgelopen jaren gestaag toegenomen. In 2021 is het aantal objectgerichte klacht/meldingen wat gestabiliseerd, maar in 2022 was er weer sprake van een flinke toename, met name in Echt-Susteren en Roerdalen. Vooral het aantal geluidsklachten is opvallend hoog (variërend van burenoverlast tot bedrijfsmatige geluidsoverlast). Dat heeft qua benodigde capaciteit een extra effect: geluidsklachten vergen een arbeidsintensieve aanpak (vaak zijn er meerdere metingen nodig). In het UP '23 is de raming van het aantal objectgerichte klacht/meldingen om die reden iets naar boven bijgesteld.
Ook het aantal gebiedsgerichte boa-meldingen (zoals hondenpoep, afval, stoken, dierenoverlast, verkeer/parkeren, overlast hangjongeren) lag in 2022 wederom erg hoog maar is ten opzicht van 2021 niet verder gestegen. Dat geldt voor alle MER-gemeenten. Voor het UP'23 betekent dit dat het aantal gebiedsgerichte meldingen gelijk is gebleven aan de raming '22. De boa-meldingen worden opgepakt binnen de per gemeente afgesproken uren van het gebiedsgerichte toezicht, dat de boa's van de OD voor de drie gemeenten uitvoeren. Daarover kan nog worden verwezen naar het onderdeel gebiedsgericht toezicht in dit UP-in-1-oogopslag. Daar is beschreven dat de drie MER-gemeenten vanaf 2023 structureel méér boa-uren inzet hebben gevraagd van de OD. Dat geeft uiteraard ook de gewenste extra ruimte voor het oppakken van de vele klacht/meldingen.

Meldingen openbare ruimte (boa)

MER totaal > 2235

UP 2023 > 2235

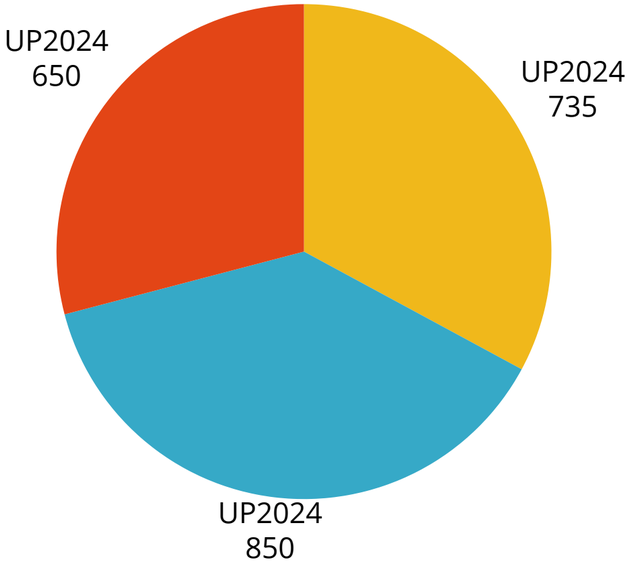

Meldingen objectgericht (bouwen/milieu/brandveiligheid)

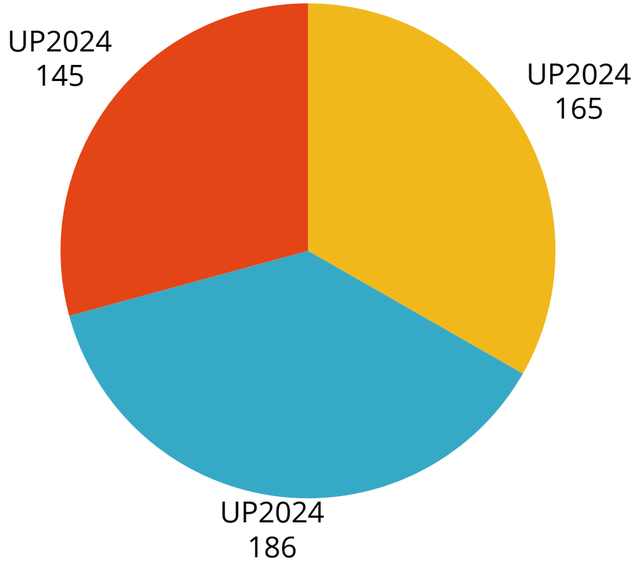

MER totaal > 496

UP 2023 > 496

Uitvoeringsprogramma **MER Omgevingsdienst 2024**

servicecentrum MER maasgouw echt-susteren roerdalen

Projecten

Naast de reguliere taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, worden in 2024 projecten uitgevoerd. Een groot deel van deze projecten wordt MER-breed uitgevoerd, waardoor capaciteit en middelen efficiënt kunnen worden ingezet. Daarnaast zijn er per gemeente lokale projecten. Sommige projecten zijn reeds gestart in 2023 (of zelfs al eerder) en lopen door in 2024 of worden in 2024 afgerond. Ook start in 2024 een aantal nieuwe projecten.

MER-brede projecten

Omgevingswet/Wet kwaliteitsborging bouwen - VVGB - Aanpak Ondermijning - Energietransitie - Rx.Mission - Wet goed verhuurderschap - Ontwikkelingen dienstverlening

Projecten Maasgouw

Aanpak onrechtmatige bewoning recreatiewoningen - Inhaalslag exploitatievergunningen recreatieparken - Toezicht locaties arbeidsmigranten - Intrekking vergunningen vakantiewoningen Boschmolenplas - Ondersteuning aanpak woonwagenlocaties - Actualisatie APV

Projecten Echt-Susteren

Controles De Wolfskoul - Keurmerk Veilig Ondernemen De Berk - APV diverse aanpassingen

Projecten Roerdalen

Aanpak onrechtmatige bewoning recreatiewoningen - Ondersteuning aanpak woonwagenlocaties - Schouw Bedrijventerreinen - Inhaalslag exploitatievergunningen recreatieparken

Uitvoeringsprogramma **MER Omgevingsdienst 2024**

servicecentrum MER maasgouw echt-susteren roerdalen

Output

Door de 3 gemeenten wordt in 2024 meer inzet gevraagd van de MER-Omgevingsdienst en de RUD Limburg Noord dan aan vaste formatie (geborgd middels de basisbijdrage in de primaire begroting 2024 van de MER Omgevingsdienst) aanwezig is. Voor de berekening van de geraamde output UP'24 en de op grond daarvan benodigde financiële middelen is een vergelijking gemaakt van de beschikbare uren op grond van deze - in 2023 geactualiseerde - basisbijdrage van de gemeenten aan de MER-OD aan de ene kant en de totale urenclaim 2024 (regulier werk en projecten) aan de andere kant. Daarbij wordt rekening gehouden met een netto productieve norm per medewerker van 1400 uur.

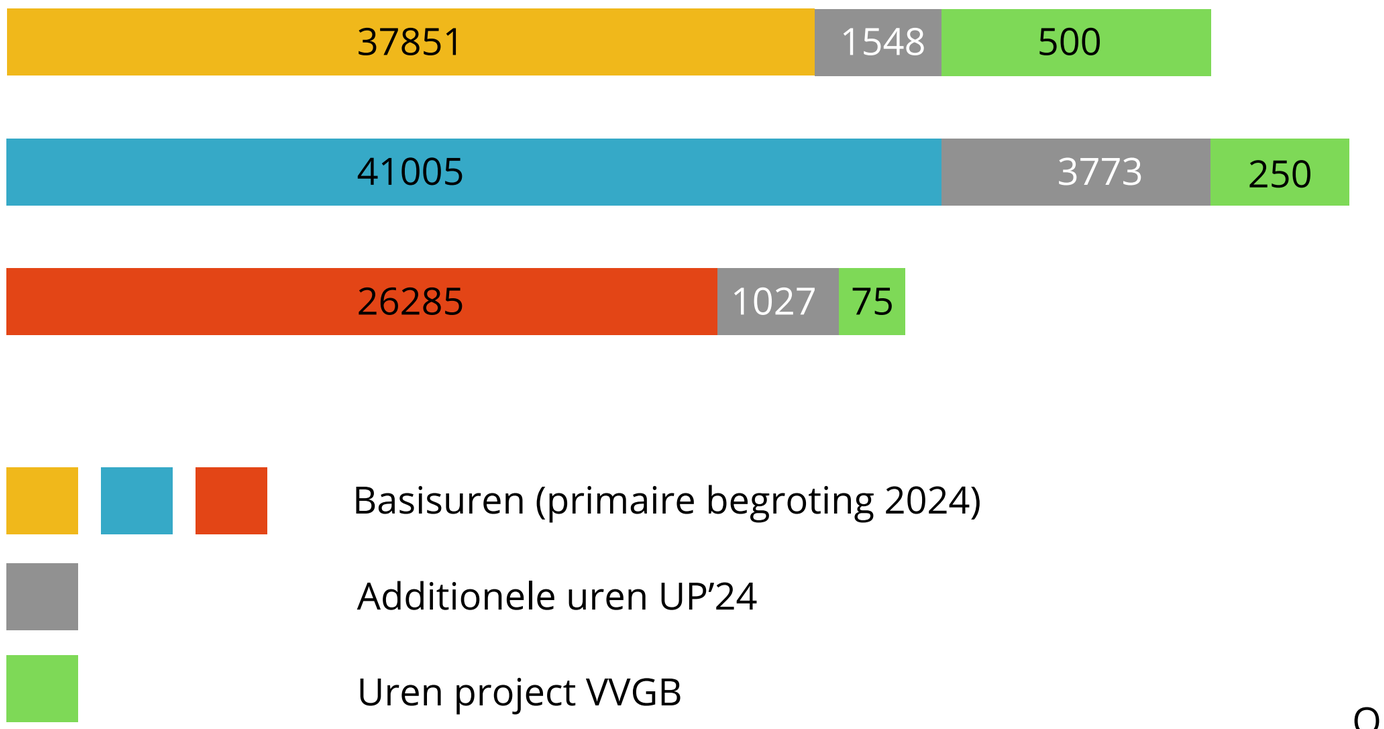

Totaal aantal uren UP'24

39899

45028

27387
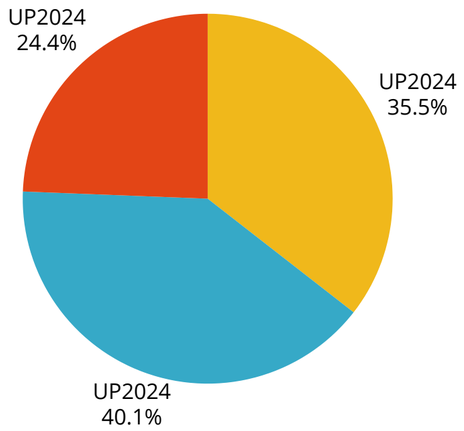
Onderlinge verhouding UP-uren